

Fənn sillabusu

İxtisas: 050118-Təhsildə sosial-psixoloji xidmət A,B

Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Sosial pedaqogika

Fənn proqramı: Lənkəran Dövlət Universitetinin, "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli №01 sayılı iclas protokolu ilə təstiq edilmişdir

Kodu: İPF-B08

Tədris ili: III (2025-2026) Semestr: V

Tədris yükü. Cəmi-150 saat (30 saat müh, 15 saat sem)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: Nuriyeva Arzu Mirzəğa qızı

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov küçəsi 19, LDU-nun 2 sayılı korpusu

E-mail ünvanı: arzu.agayeva.1990@inbox.ru

III Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. H.Ə.Əlizadə, R.M.Mahmudova, "Sosial pedaqogika", Bakı-2013
2. Ə.Ağayev, Y.Rzayeva, "Sosial pedaqogika", Bakı-2008
3. R.Abdulov, "Aktual Sosial Problemlər", Azərbaycan məktəbi-2004
4. R.Abdulov, "Məktəbdə sosial-pedaqoji işin əsasları", Bakı-2005

Əlavə ədəbiyyat

5. Ə.Bayramov, Ə.Əlizadə, "Sosial psixologiyanın aktual məsələləri", Bakı-1998
6. H.Əlizadə, "Sosial pedaqogikan aktual məsələləri", Bakı-1998
7. F.İbrahimov, R.Hüseynzadə. Pedaqogika. I-II cild. Bakı, 2013
8. H.Əhmədov, N.Zeynalova Pedaqogika Bakı, 2019.

IV.Prerekvizitlər: Bu fənnin tədrisindən öncə başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi:

"Sosial pedaqogika" fənni ixtisasın V semestri üçün 45 saat həcmində (30 saat müəhazirə və 15 saat seminar) nəzərdə tutulmuşdur. İndiki zamanda müasir elmlərin elə bir sahəsini tapmaq olmaz ki, orada "Sosial pedaqogika" tətbiq olunmasın. Xüsusilə, iqtisadiyyatda və təbiət elmlərinin bütün sahələrinin inkişafında sosial pedaqogika əhəmiyyətli rol oynayır. Bu kursun əsaslarını mənimsəmədən heç bir elmi sahədə inkişafa nail olmaq olmaz. Tələbələrin bu kursda ala biləcəkləri biliklər onların xüsusi pedaqogika və psixologiya, sosial pedaqoji bilikləri mənimsəmələrinə və tətbiq etmələrinə kömək olur. Bölmələr üzrə nəzəri və praktik məşğələlərdə dəyərli məlumatların alınmasına və dünyagörüşünün formalaşmasına kömək edir, tələbələrin təlim-tərbiyəsi ilə bağlı uyğun bilik və bacarıqlar aşılanır. Bunlar "Sosial pedaqogika" fənninin tədrisinin ali təhsil müəssisələrinin tələbələri üçün vacib olduğunu təsdiq edir.

Ailə problemləri, ailəyə verilən tələblər, şagirdlərin təlim-tərbiyəsi, qloballaşma və informasiya bolluğundan yaranan ictimai problemlər bu gün cəmiyyətimizin qarşısında önəmli tələblər qoyur. Fənnin əsas məqsədi tələbələrə ictimai həyatın bütün sahələrində, şəxsiyyət kimi davranış normalarını aşılamaq və bu problemləri aradan qaldırmaq üçün dünyagörüşü formalaşdırmaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

-3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

-1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.
Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

Ümumi balların cəmi	Qiymət (sözlə)	Hərflə
91 – 100	əla	(A)
81 – 90	çox yaxşı	(B)
71 – 80	Yaxşı	(C)
61 – 70	Kafi	(D)
51 – 60	qənaətbəxş	(E)
51- baldan aşağı	qeyri-kafi	(F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması:Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X.Təqvim mövzu planı: Mühazirə 30 saat, seminar 15 saat.

№	Keçilən mövzuların məzmunu	Müh.	Sem.	Tarix
1	Mövzu: Sosial pedaqogikanın mövzusu, vəzifələri və əsas kateqoriyaları Plan: Sosial pedaqogikanın mövzusu. Sosial pedaqogikanın vəzifələri. Sosial pedaqogikanın əsas kateqoriyaları Mənbə: [1;2;3;5]	2	2	
2	Mövzu: Sosial pedaqogikanın metodologiyası və tədqiqat metodları Plan: Elmi pedaqogikanın metodologiyası. Sosial pedaqogikanın metodologiyası və metodları anlayışı. Sosial pedaqogikanın tədqiqat metodlarının seçiyəsi Mənbə: [1;2;5;4;6;7]	2		
3	Mövzu: Sosial pedaqogikanın prinsipləri və digər elm sahələri ilə əlaqəsi Plan: Sosial pedaqogikanın prinsiplərinin əsas seçiyəvi xüsusiyyətləri. Sosial pedaqogikanın prinsiplərinin təsnifatı. Sistemli struktur yanaşma prinsipi. Fəaliyyət və şəxsiyyət baxımından yanaşma prinsipləri. Sosial pedaqogikanın digər elm sahələri ilə əlaqəsi Mənbə: [1;2;3;6;8]	2	2	
4	Mövzu: Avropa və Rusiyada sosial-pedaqoji fikrin inkişafı Plan : Sosial pedaqoji ideyaların yaranması və inkişafı Avropada sosial-pedaqoji fikrin inkişafı. Rusiyada sosial-pedaqoji fikrin inkişafı Mənbə: [1;2;3;4;6;7]	2		
5	Mövzu: Şərqdə və Azərbaycanda sosial-pedaqoji fikrin inkişafı Plan: Yaxın və Orta Şərqdə sosial-pedaqoji ideyaların inkişafı. Azərbaycanda sosial-pedaqoji fikrin inkişafı. Müasir dövrdə sosial pedaqogika sahəsində aparılan işlər Mənbə: [1;2;4;5;6;7;8]	2	2	
6	Mövzu: Şəxsiyyət və onun sosiallaşması prosesi Plan: Şəxsiyyət və onun inkişafı anlayışı. Şəxsiyyətin inkişafına təsir edən amillər. Şəxsiyyətin sosiallaşmasına təsir edən amillər. Şəxsiyyətin sosiallaşması. Sosiallaşmanın mərhələləri Mənbə: [1;2;3;5;6;7;8]	2		
7	Mövzu: Sosial- pedaqoji proses Plan: Pedaqoji prosesin mahiyyəti və quruluşu. Sosial-pedaqoji prosesin mərhələləri. Sosial-pedaqoji fəaliyyətin idarə edilməsi Mənbə: [1;2;3;4;5;7]	2	2	
8	Mövzu: Təhsil sosiallaşma amili kimi Plan: Təhsilin sosial-pedaqoji məsələləri. Şəxsiyyətin inkişafı və sosiallaşmasında təhsilin rolu. Təlimdə şagirdlərin sosial-fəaliyyətinin və özünütəhsilinin stimullaşdırılması Mənbə: [2;3;4;6;7;8]	2		
9	Mövzu: Təlimdə şagirdlərin fəallıq və sosial əməkdaşlığının formalaşdırılması Plan: Təlim texnologiyaları şagirdlərin sosial əməkdaşlığının təmin edilməsi vasitəsi kimi. Şagirdlərin sosial əməkdaşlığının formalaşdırılması. Sınıfın sosial-pedaqoji korreksiya işi. Korreksion- inkişafetdirici təlim Mənbə: [1;3;4;6;7;8]	2	2	
10	Mövzu: Sosial tərbiyənin mahiyyəti və əsas istiqamətləri Plan: Sosial tərbiyə anlayışı. Məktəblilərin mənəvi tərbiyəsi və dünyagörüşünün formalaşdırılması. Sosial-ekoloji mədəniyyətin formalaşdırılması üzrə aparılan işlər. Məktəbdə əmək və iqtisadi tərbiyə Mənbə: [1;2;4;6;7;8]	2		
11	Mövzu: Ailə şəxsiyyətinin sosial inkişafının mühüm amili kimi Plan: Ailə tipləri, müasir ailə və onun sosial-pedaqoji problemləri. Ailədə qarşılıqlı münasibətlərə xələl gətirən amillər Gənclərin ailə həyatına hazırlanmasının vacibliyi Mənbə: [1;2;4;5;7;8]	2	2	
12	Mövzu: Kollektiv sosial-pedaqoji fenomen kimi Plan : Kollektiv şəxsiyyətin formalaşmasının sosial mühiti kimi. Kollektivin sosial-psixoloji seçiyəsi. Pedaqoji kollektiv və şagird kollektivi. Sınıf kiçik qrup (kollektiv) kimi Mənbə: [1;2;4;6;7;8]	2		

13	Mövzu: Ünsiyyət və şəxsiyyətin sosiallaşmasında onun rolu Plan: Ünsiyyət, onun funksiyaları, forma və üslubları. Ünsiyyət prosesinin quruluşu. Müəllim-şagird münasibətlərinin humanistləşdirilməsi Mənbə: [1;2;3;5;6;7]	2	2	
14	Mövzu: Sosial pedaqoji fəaliyyətin xüsusiyyətləri. Sosial pedaqoqun keyfiyyətləri Plan: Sosial- pedaqoji fəaliyyətin mahiyyəti. Sosial- pedaqoji fəaliyyətin əsas istiqamətləri. Sosial pedaqoqun peşə keyfiyyətləri Mənbə: [1;2;4;7;8]	2		
15	Mövzu: Məktəbdə aparılan sosial-pedaqoji iş Plan: Şəxsiyyətin sosiallaşmasında məktəbin rolu. Məktəbdə sosial-pedaqoji işin təşkili. Sosial-pedaqoji işin istiqamətləri Mənbə: [1;2;3;4;6;7;8]	2	1	
	Cəmi:	30s.	15s.	

XI.Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Tələbə aşağıdakıları bilməli və bacarmalıdır:

- uşaqlarla sosial-pedaqoji ilə iş qurmaq bacarıq və vərdisi;
- ailə ilə bağlı problemlərin həllində öz mövqeyini bildirmək bacarığı aşıllamaq;
- tərbiyədə mühitin rolunu, azad tərbiyə, özünütərbiyə və yenidəntərbiyə proseslərinə yiyələnmək;
- əlil uşaqlarla iş qurmaq, onların problemlərinin həllində yardım etmək bacarıqları

Öyrənən tanış olur:

- pedaqogikada sosial istiqaməti ilə;
- sosial tərbiyənin məqsədi və hərəkətverici qüvvələri ilə;
- sosial tərbiyənin məzmunu və xüsusiyyətləri ilə;
- sosial pedaqogikanın nəzəri əsaslarına dair biliklərlə;
- müxtəlif pedaqoji situasiyaların optimal həll edilməsi yolları ilə;

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Cəmiyyətdə müəllimlik peşəsinin sosial əhəmiyyətini dərk edir;
- Təlim, tərbiyə və sosiallaşma prosesinin nüfuz etdiyi müxtəlif kontekstləri (sosial, mədəni, milli) izah edir;
- Peşə vəzifələrini yerinə yetirmək üçün pedaqoji və psixoloji diaqnostik metodlardan istifadə edir;
- Pedaqoji prosesin təşkilində müasir texnologiyalardan istifadə etməklə dərslərin strukturunu qurur;
- Müasir təhsil konsepsiyalarını sistemli şəkildə təhlil edir;
- Pedaqoji fəaliyyətin subyektləri ilə əməkdaşlıq münasibətləri qurur;
- Pedaqoji cəhətdən məqsədyönlü, psixoloji cəhətdən təhlükəsiz təhsil mühiti yaradır;
- Təhsilalanların sinifdən kənar fəaliyyətini təşkil edir;
- Müasir təhsil quruculuğunda və məktəb sistemində keçmişin mütərəqqi irsindən, pedaqoq və mütəfəkkirlərin bu günümüz üçün dəyərli ideyalarından müqayisəli şəkildə istifadə edir.

XIII. İmtahan sualları

1. Sosial pedaqogikanın mövzusu
2. Sosial pedaqogikanın vəzifələri
3. Sosial pedaqogikanın əsas kateqoriyaları
4. Sosial pedaqogikanın metodologiyası və metodları anlayışı
5. Sosial pedaqogikanın tədqiqat metodlarının səciyyəsi
6. Sosial pedaqogikanın prinsiplərinin səciyyəvi xüsusiyyətləri
7. Sosial pedaqogikanın prinsiplərinin təsnifatı
8. Sosial pedaqogikanın digər elm sahələri ilə əlaqəsi
9. Sosial pedaqoji ideyaların yaranması və inkişafı
10. Avropada sosial-pedaqoji fikrin inkişafı
11. Azərbaycanda sosial-pedaqoji fikrin inkişafı
12. Şəxsiyyət və onun inkişafı anlayışı
13. Şəxsiyyətin inkişafına təsir edən amillər
14. Şəxsiyyətin sosiallaşmasına təsir edən amillər
15. Şəxsiyyətin sosiallaşması. Sosiallaşmanın mərhələləri
16. Pedaqoji prosesin mahiyyəti və quruluşu
17. Sosial-pedaqoji prosesin mərhələləri
18. Sosial-pedaqoji fəaliyyətin idarə edilməsi
19. Təhsilin sosial-pedaqoji məsələləri
20. Təlimdə şagirdlərin sosial-fəaliyyətinin və özünütəhsilinin stimullaşdırılması
21. Təlim texnologiyaları şagirdlərin sosial əməkdaşlığının təmin edilməsi vasitəsi kimi
22. Sinfin sosial-pedaqoji korreksiya işi
23. Sosial tərbiyə anlayışı
24. Məktəblilərin mənəvi tərbiyəsi və dünyagörüşünün formalaşdırılması
25. Ailə tipləri, müasir ailə və onun sosial-pedaqoji problemləri
26. Ailədə qarşılıqlı münasibətlərə xələl gətirən amillər
27. Kollektiv şəxsiyyətin formalaşmasının sosial mühiti kimi
28. Pedaqoji kollektiv və şagird kollektivi
29. Sinif kiçik qrup (kollektiv) kimi
30. Ünsiyyət, onun funksiyaları, forma və üslubları
31. Müəllim-şagird münasibətlərinin humanistləşdirilməsi
32. Sosial- pedaqoji fəaliyyətin mahiyyəti
33. Sosial pedaqoqun peşə keyfiyyətləri
34. Şəxsiyyətin sosiallaşmasında məktəbin rolu
35. Məktəbdə sosial-pedaqoji işin təşkili

XIV. Kollektivium sualları

I Kollektivium sualları

1. Sosial pedaqogikanın mövzusu
2. Sosial pedaqogikanın vəzifələri
3. Sosial pedaqogikanın əsas kateqoriyaları
4. Sosial pedaqogikanın metodologiyası və metodları anlayışı
5. Sosial pedaqogikanın tədqiqat metodlarının səciyyəsi
6. Sosial pedaqogikanın prinsiplərinin səciyyəvi xüsusiyyətləri
7. Sosial pedaqogikanın prinsiplərinin təsnifatı
8. Sosial pedaqogikanın digər elm sahələri ilə əlaqəsi
9. Sosial pedaqoji ideyaların yaranması və inkişafı
10. Avropada sosial-pedaqoji fikrin inkişafı

II Kollektivium sualları

1. Azərbaycanda sosial-pedaqoji fikrin inkişafı
2. Şəxsiyyət və onun inkişafı anlayışı
3. Şəxsiyyətin inkişafına təsir edən amillər
4. Şəxsiyyətin sosiallaşmasına təsir edən amillər
5. Şəxsiyyətin sosiallaşması. Sosiallaşmanın mərhələləri
6. Pedaqoji prosesin mahiyyəti və quruluşu
7. Sosial-pedaqoji prosesin mərhələləri
8. Sosial-pedaqoji fəaliyyətin idarə edilməsi
9. Təhsilin sosial-pedaqoji məsələləri
10. Təlimdə şagirdlərin sosial-fəaliyyətinin və özünütəhsilinin stimullaşdırılması

“Sosial pedaqogika” fənninin sillabusu 050118-Təhsildə sosial-psixoloji xidmət ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn Sosial pedaqogika proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Pedaqogika, psixologiya və incəsənət kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur (Protokol №01).

Fənn müəllimi:

A.M.Nuriyeva

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev